

Sygn. akt III Ca 595/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Balion - Hajduk (spr.)

Sędzia SO Anna Hajda

SR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska

Protokolant Aleksandra Sado - Stach

po rozpoznaniu w dniu 19 lipca 2017 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa U. B.

przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 1 lutego 2017 r., sygn. akt I C 1349/16

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Wodzisławiu Śląskim do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

SSR (del.)Maryla Majewska – Lewandowska	SSO Magdalena Balion - Hajduk	SSO Anna Hajda
--	-------------------------------	----------------

Sygn. akt: III Ca 595/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 1 lutego 2017r. Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim pozbawił wykonalności bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 1 czerwca 2015r. nr (...) wystawiony przez (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. zaopatrzonej w klauzulę wykonalności na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 12 sierpnia 2015r. sygn. akt I Co 1371/15 co do kwoty 31.495,43zł , oddalił powództwo w części, zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.379,59zł tytułem zwrotu kosztów procesu i nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim kwotę 1.058,49zł tytułem części opłaty od pozwu od której powódka była zwolniona.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 25 kwietnia 2007r. mąż powódki K. B. zawarł z pozwanym umowę kredytową na kwotę 51.859,08zł, która miała być spłacana w 72 miesięcznych ratach po 1066,27zł, w tym ostatnia rata płatna w dniu 19 kwietnia 2013r. w kwocie 1066,94zł. W dniu 17 grudnia 2007r. mąż powódki zmarł, a postanowieniem z dnia 8 stycznia 2009r. Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim stwierdził, że spadek po nim na mocy ustawy nabyła powódka i syn zmarłego każdy z nich w 1/2 części spadku. Po śmierci męża, powódka złożyła wniosek i podjęła starania o wypłatę świadczenia z tytułu umowy ubezpieczenia kredytu. W piśmie z dnia 3 września 2008r. ubezpieczyciel odmówił wypłaty świadczenia, z uwagi na fakt, że zgon ubezpieczonego nastąpił na skutek schorzenia rozpoznanego przed zawarciem umowy. W dniu 6 września 2010r. powódka złożyła pozwanej oświadczenie, że jest spadkobiercą zmarłego i zobowiązuje się do pokrycia długu pozostałego po zmarłym. Po śmierci kredytobiorcy, tj. w kwietniu 2008r. pozwana zamierzała dokonać wypowiedzenia umowy kredytowej, ale oświadczenie to nie zostało skutecznie doręczone. W dniu 1 czerwca 2015r. pozwany wystawił bankowy tytuł egzekucyjny na kwotę 42.158,80zł, w tym kapitał – 41.639,33zł oraz odsetki – 519,47zł, któremu Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim postanowieniem z dnia 12 sierpnia 2015r. nadał klauzulę wykonalności. Na wniosek wierzyciela, na podstawie tego tytułu wykonawczego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim- P. S. w dniu 25 września 2015r. wszczął postępowanie egzekucyjne.

Sąd Rejonowy uznał na podstawie art. 840 § 1 k.p.c., że powództwo w znacznej części zasługiwało na uwzględnienie. Powódka częściowo wykazała zaistnienie okoliczności wskazanych w art. 840 k.p.c., co uzasadniało uwzględnienie powództwa co do kwoty 31.495,43zł. Powódka domagając się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego podniosła zarzut przedawnienia, który może stanowić podstawę powództwa z art. 840§ 1 k.p.c. Jeżeli objęte tytułem wykonawczym roszczenie rzeczywiście przedawniło się zgodnie z art. 125 k.c., to dłużnik może powództwem przeciwegzekucyjnym bronić się przed egzekucją niezależnie od tego, czy wierzyciel dysponuje pierwotnym czy też ponownie wydanym tytułem wykonawczym. Zgodnie z art. 118 k.c. roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej przedawniają się z upływem lat 3, a niewątpliwie takim roszczeniem jest roszczenie banku przeciwko konsumentowi o zwrot udzielonego kredytu.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że termin przedawnienia jest nierozdzielnie związany z wymagalnością roszczenia (art. 120 k.c.), która następuje wtedy, gdy po stronie dłużnika aktualizuje się powinność określonego zachowania będącego przedmiotem roszczenia. Po stronie dłużnika wymagalność roszczenia ustalić odnośnie każdej z rat kredytu oddzielnie tj. w określonym dniu każdego miesiąca (17,18,19 zgodnie z harmonogramem spłat), a nie jak twierdził pozwany dopiero z chwilą daty płatności ostatniej raty kredytu. Sąd nie podzielił również zapatrywania strony powodowej, że cała należność stała się wymagalna na skutek wypowiedzenia umowy. W sprawie nie zostało bowiem wykazane, by doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy w kwietniu 2008r. pozwana przygotowała oświadczenie o wypowiedzeniu umowy skierowane do dłużnika K. B., ale bezspornym było że w tym czasie dłużnik już nie żył, a sama powódka zaprzeczała by otrzymała takie wypowiedzenie. Nawet zatem gdyby pozwana wysłała to oświadczenie dłużnikowi, to z uwagi na jego śmierć nie mogło dość to skutecznego doręczenia, a co za tym idzie skutecznego złożenia oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy. Uznanie przez powódkę roszczenia mogło odnieść skutek w postaci przerwania biegu przedawnienia, ale jedynie co do rat jeszcze nie przedawnionych w tym dniu. Od tej daty przedawnienie względem tych wymagalnych już rat biegło na nowo, a złożenie wniosku do Sądu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu w lipcu 2015r. doprowadziło do przerwania biegu terminu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c) co do rat, których wymagalność powstała najpóźniej w okresie 3 lat przed datą złożenia wniosku (czyli za okres od lipca 2012r. do kwietnia 2013r.), a pozostałe uległy przedawnieniu. Sąd Rejonowy stwierdził, że żądanie pozwu zatem podlegało uwzględnieniu co do kwoty 31.495,43zł, a w pozostałym zakresie, na podstawie art. 840§1 k.p.c. podlegało oddaleniu.

Pozwany zarzucił w apelacji zarzucił naruszenie:

-art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie przez Sąd ustaleń pozostających w sprzeczności z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, co skutkowało uznaniem, że zobowiązanie objęte tytułem wykonawczym stanowi wiele świadczeń okresowych - to jest rat kapitałowo - odsetkowych, których termin wymagalności występował w datach wskazanych w harmonogramie przedłożonym do akt sprawy, w sytuacji gdy bezspornym faktem potwierdzonym przez strony było

udzielenie kredytu na kwotę 51 859,08 zł, którego ostatnia rata była płatna 19 kwietnia 2013 roku i w tej dacie nastąpiła wymagalność kredytu,

-art. 69 § 1 pr.bank. przez niezastosowanie i błędne uznanie, że zobowiązanie wynikające z umowy jest świadczeniem okresowym,

-art. 120 § 1 k.c. przez jego błędną wykładnię i błędne uznanie, że terminem wymagalności zobowiązania objętego tytułem wykonawczym jest każdorazowo termin zapłaty rat wskazanych w harmonogramie, w sytuacji gdy zobowiązanie kredytowe staje się wymagalne w razie braku wypowiedzenia umowy w dacie zapłaty ostatniej raty, która w przedmiotowej sprawie nastąpić miała w dniu 19 kwietnia 2013 roku, stąd zobowiązanie nie uległo przedawnieniu z uwagi na dokonane przez pozwanego czynności skutkujące przerwaniem biegu przedawnienia w postaci wystąpienia o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu,

-naruszenie art. 118 k.c. i 123 pkt 1 k.c. i błędne uznanie, że czynność pozwanego w postaci skierowania do sądu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nie przerwało biegu terminu przedawnienia.

Pozwany wniósł o zmianę wyroku przez oddalenie powództwa w całości - to jest w zakresie pozbawienia wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego w dniu 1 czerwca 2015 roku i zasądzenie kosztów postępowania.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy, zważył co następuje:

Apelacja musiała odnieść skutek.

Ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego znajdują odzwierciedlenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i w pełni zasługują na ich poparcie, dlatego też Sąd Okręgowy, unikając niepotrzebnych powtórzeń, przyjmuje te ustalenia za własne. Należy podkreślić, że umowa kredytu z 25 kwietnia 2007 roku miała zakończyć się spłatą ostatniej na raty przypadającej na 19 kwietnia 2013 roku. Pismem z 6 września 2010 roku powódka zobowiązała się do spłaty długu pozostającego po jej zmarłym mężu. Pismo to należy ocenić jako uznanie długu. Rację ma również Sąd pierwszej instancji, wskazując iż w przypadku kredytu rozłożonego na raty wymagalności kredytu należy oceniać oddzielnie dla każdej z rat kredytowych zgodnie z harmonogramem spłat. Prawidłowym jest też ustalenie, że nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy albowiem wypowiedzenie kredytu nie zostało doręczone mężowi powódki. W niniejszej sprawie zarówno uznanie długu przez powódkę jak i złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerwało bieg terminu przedawnienia, jednakże bieg terminu przedawnienia mógł być skuteczny tylko co do rat które jeszcze w tym czasie nie były przedawnione. Umknęło Sądowi Rejonowemu, iż na podstawie tytułu wykonawczego została wszczęta egzekucja, którą prowadzili Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim P. S. pod sygnaturą KMP 1860/15. Z akt egzekucyjnych wynika, że egzekucja w pewnej części była skuteczna. Pozwany w trakcie postępowania zgłaszał zarzut, że w części już wyegzekwowanej nie można pozbawić tytułu wykonawczego wykonalności. Sąd pierwszej instancji nie odniósł się jednak do tego zarzutu i nie ustalił wysokości wyegzekwowanego już roszczenia. Sąd Rejonowy wskazał jedynie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, że kwota 31 495,43 zł stanowi roszczenie już przedawnionej i co do tej kwoty pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy. Uzasadnienie w tym zakresie nie poddaje się kontroli instancyjnej albowiem Sąd Rejonowy nie wskazał skąd właśnie ta kwota pochodzi, nie ustalił którą z rat kredytowych uznał za nieprzedawnione, a które z rat kredytowych zgodnie z harmonogramem są przedawnione i kiedy to przedawnienie nastąpiło. Nie odniósł się przy tym w ogóle do należności już wyegzekwowanych na podstawie spornego tytułu. Sąd Okręgowy podkreśla, iż w zakresie w jakim na podstawie tytułu wykonawczego wierzytelność została już wyegzekwowana nie może być mowy o pozbawieniu tytułu wykonawczego wykonalności. W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy nie dokonując tych ustaleń, nie rozpoznał istoty sprawy albowiem wskazana przez niego kwota nie daje się zweryfikować ani w oparciu o znajdujący się w aktach harmonogram spłat ani w oparciu o akta egzekucyjne.

Sąd Rejonowy, ponownie rozpoznając sprawę musi ustalić jaka kwota została wyegzekwowana na podstawie tytułu wykonawczego objętego żądaniem pozwu z rozbiciem na należność główną, odsetki, koszty postępowania i koszty postępowania egzekucyjnego i dopiero wówczas będzie wiadomo co do ewentualnie jakiej kwoty można rozważać zasadność roszczenia powódki. Następnie Sąd powinien ustalić które konkretnie raty kredytu zostały przedawnione i dokonać dokładnego wyliczenia jaka część z dochodzonego roszczenia pozostała jeszcze do wyegzekwowania i w granicach tego ocenić w jakim zakresie i co do których rat roszczenie przedawniło się i w jakiej wysokości przy uwzględnieniu przerw biegu przedawnienia na skutek zarówno uznania w przez powódkę długu, jak i wystąpienia z wnioskiem o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności oraz złożenia wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

Sąd Okręgowy, mając powyższe na uwadze na mocy art. 383 § 4 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSR (del.)Maryla Majewska – Lewandowska	SSO Magdalena Balion - Hajduk	SSO Anna Hajda
--	-------------------------------	----------------